

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Mirosław Wróblewski

Warszawa,

DPNT.413.8.2026

**Pani
Jolanta Sobierańska-Grenda
Minister Zdrowia**

Szanowna Pani Minister,

działając na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) zwracam się do Pani Minister z wnioskiem i uprzejmą prośbą **o doprecyzowanie w przepisach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) kwestii wykorzystywania przez izby wytrzeźwień monitoringu wizyjnego w celu zapewnienia zgodności z zasadami przetwarzania danych przewidzianymi w przepisach rozporządzenia 2016/679¹.**

1. Wymogi ochrony danych związane ze stosowaniem monitoringu wizyjnego.

Stosowanie monitoringu wizyjnego jako szczególnego technicznego środka przetwarzania danych pozwalającego na pozyskiwanie różnych kategorii danych osobowych może mieć miejsce po spełnieniu szeregu warunków (zarówno prawnych, jak i organizacyjnych).

Stosowanie takiego monitoringu powinno zostać poprzedzone oceną, czy planowane operacje przetwarzania powodują wysokie ryzyko naruszenia praw lub

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej również jako: „rozporządzenie 2016/679”/„RODO”.

wolności osób fizycznych, a w przypadku pozytywnego wyniku tej oceny — oceną skutków dla ochrony danych, o której mowa w art. 35 rozporządzenia 2016/679. Powinno także odpowiadać zasadom dotyczącym przetwarzania danych osobowych, w tym zasadzie zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości jak również rozliczalności (art. 5 rozporządzenia 2016/679).

Przeprowadzenie na etapie prac legislacyjnych analizy ryzyka dla praw i wolności osób fizycznych, a w odpowiednich przypadkach również oceny skutków dla ochrony danych w ramach oceny skutków regulacji, pozwala prawodawcy zweryfikować niezbędność i proporcjonalność projektowanych rozwiązań. Należy przy tym uwzględnić kierunkowo dyspozycję prawodawcy w tym zakresie co do przeprowadzania tej analizy i oceny w ramach oceny skutków regulacji, w związku z przyjęciem podstawy prawnej regulującej operacje przetwarzania danych osobowych (art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679), gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679) czy gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679). Ułatwia to projektodawcy dokonanie analizy ryzyk towarzyszących przetwarzaniu danych osobowych, jak również zweryfikowanie niezbędności wykorzystywania określonych rozwiązań związanych ze stosowaniem określonych sposobów przetwarzania danych, jak np. monitoringu wizyjnego. Regulacja dotycząca przetwarzania danych osobowych powinna być bowiem – zgodnie z przepisami rozporządzenia 2016/679 – kompleksowa i przejrzysta oraz odpowiadająca standardom przetwarzania danych osobowych, w tym co do zabezpieczenia praw osób, praw i obowiązków podmiotów przetwarzających dane, ale i celem eliminacji ryzyk towarzyszących wykonywaniu operacji na danych osobowych.

Administrator wykorzystujący monitoring wizyjny, za pomocą którego przetwarza dane osobowe, powinien dysponować jedną z przesłanek przetwarzania danych osobowych, zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 (w przypadku danych zwykłych) oraz art. 9 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 (w przypadku danych szczególnej kategorii).

Przepisy te powinny być konstruowane z uwzględnieniem konstytucyjnych zasad praworządności i źródeł prawa (art. 7 i art. 87 Konstytucji RP). Zwrócić także uwagę należy na art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, który gwarantuje ochronę przed pozyskiwaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem i ujawnieniem informacji dotyczących osoby w sposób naruszający reguły przydatności, niezbędności i proporcjonalności sensu stricto. Dodatkowo art. 51 ust. 2 Konstytucji RP przewiduje, zakaz przetwarzania danych osobowych przez władze publiczne innych niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Innymi słowy - przepisy prawa regulujące tego rodzaju przetwarzanie danych osobowych – zgodnie ze wskazanymi przepisami – wymagają odpowiedniego zakresu regulacji co do określenia praw i obowiązków związanych z przetwarzaniem danych osobowych w przepisach powszechnie obowiązujących oraz co do celu i sposobu przetwarzania danych. Uzasadnione jest zapewnienie zupełności regulacji poprzez wskazanie w przepisach dotyczących omawianego zagadnienia: ogólnych warunków

zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaju danych podlegających przetwarzaniu; osób, których dane dotyczą; podmiotów, którym można ujawnić dane osobowe; celów, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresów przechowywania oraz operacji i procedur przetwarzania, w tym środków zapewniających zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.

Istotne są również wytyczne Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) w sprawie przetwarzania danych osobowych przez urządzenia wideo², w którym to dokumencie wskazano, że: „W obecnych czasach systematyczny zautomatyzowany monitoring konkretnego terenu za pomocą środków optycznych lub audiowizualnych, głównie w celu ochrony mienia lub ochrony życia i zdrowia osoby fizycznej, stał się powszechnym zjawiskiem. Działanie to wiąże się z gromadzeniem i przechowywaniem informacji graficznych lub audiowizualnych dotyczących wszystkich osób wchodzących na monitorowany teren, które można zidentyfikować na podstawie ich wyglądu lub innych cech szczególnych. Dane te często umożliwiają ustalenie tożsamości tych osób. Monitoring umożliwia również dalsze przetwarzanie danych osobowych dotyczących obecności osób i ich zachowania na danym terenie. Potencjalne ryzyko wykorzystania danych niezgodnie z przeznaczeniem zwiększa się wraz z wielkością monitorowanego obszaru, jak również z liczbą osób przebywających na tym obszarze. Fakt ten potwierdza art. 35 ust. 3 lit. c) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, w którym nakłada się obowiązek przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych w przypadku systematycznego monitorowania na dużą skalę miejsca dostępnego publicznie, jak również art. 37 ust. 1 lit. b), w którym nakłada się na podmioty przetwarzające obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych, w przypadku gdy proces przetwarzania, ze względu na swój charakter, wiąże się z regularnym i systematycznym monitorowaniem osób, których dane dotyczą”.

Przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi³ – regulujące problematykę stosowania monitoringu wizyjnego w izbach wytrzeźwień – w ocenie organu nadzorczego powinny zostać przeanalizowane pod kątem zapewnienia dostosowania ich zakresu do przepisów rozporządzenia 2016/679, celem zapewnienia stosowania standardów dotyczących przetwarzania danych osobowych. Regulacje w zakresie wykorzystywania przez izby wytrzeźwień monitoringu budzą wątpliwości zarówno po stronie izb – zobowiązanych mocą przedmiotowych przepisów do stosowania monitoringu – jak i osób, których dane osobowe są przetwarzane mocą tych przepisów. Konieczne jest zatem dokonanie przeglądu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości pod kątem jej zgodności z rozporządzeniem 2016/679.

W art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 prawodawca określił zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych – są to: a) zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość, b) ograniczenie celu, c) minimalizacja danych, d) prawidłowość, e) ograniczenie przechowywania, f) integralność i poufność oraz rozliczalność –

² Wytyczne EROD 3/2019, wersja 2.0 przyjęta w dniu 29 stycznia 2020 r.

³ Dalej: ustawa o wychowaniu w trzeźwości.

odpowiedzialność za przestrzeganie zasad powyższych i ich wykazanie (art. 5 ust. 2)⁴. W przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości prawodawca powinien zapewnić stosowanie powyższych zasad rozporządzenia 2016/679, tzn. wskazać: zakres przedmiotowy obowiązku, zakres, cel oraz sposób przetwarzania danych osobowych. Pozostawienie niepewności prawnej w zakresie realizacji obowiązku, co do rodzaju dopuszczalnego wykorzystywania monitoringu przez izby wytrzeźwień może prowadzić do pozyskiwania i dalszego przetwarzania przez tych administratorów nieadekwatnych i zbędnych do realizacji ich ustawowych celów danych osobowych. O ile następuje utrwalanie dźwięku w pomieszczeniach izolacyjnych, to istnieje możliwość pozyskiwania przez izby wytrzeźwień różnych danych osobowych, także danych szczególnych kategorii, (art. 9 rozporządzenia 2016/679⁵, np. informacje o zdrowiu czy niepełnosprawności). W

⁴ Zgodnie z art. 5 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu"); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych"); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane ("prawidłowość"); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą ("ograniczenie przechowywania"); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność"). Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie (zasada rozliczalności)."

⁵ Art. 9 rozporządzenia 2016/679: „1. Zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby. 2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków: a) osoba, której dane dotyczą, wyraziła wyraźną zgodę na przetwarzanie tych danych osobowych w jednym lub kilku konkretnych celach, chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego przewidują, iż osoba, której dane dotyczą, nie może uchylić zakazu, o którym mowa w ust. 1; b) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązków i wykonywania szczególnych praw przez administratora lub osobę, której dane dotyczą, w dziedzinie prawa pracy, zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej, o ile jest to dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, lub porozumieniem zbiorowym na mocy prawa państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą; c) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej, a osoba, której dane dotyczą, jest fizycznie lub prawnie niezdolna do wyrażenia zgody; d) przetwarzania dokonuje się w ramach uprawnionej działalności prowadzonej z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń przez fundację, stowarzyszenie lub inny niezarobkowy podmiot o celach politycznych, światopoglądowych, religijnych lub związkowych, pod warunkiem że przetwarzanie dotyczy wyłącznie członków lub byłych członków tego podmiotu lub osób utrzymujących z nim stałe kontakty w związku z jego celami oraz że dane osobowe nie są ujawniane poza tym podmiotem bez zgody osób, których dane dotyczą; e) przetwarzanie dotyczy danych osobowych w sposób oczywisty upublicznionych przez osobę, której dane dotyczą; f) przetwarzanie jest niezbędne do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń lub w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy; g) przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są

ocenie organu nadzorczego obowiązujące przepisy nie ustanawiają dostatecznie jednoznacznej podstawy prawnej do utrwalania dźwięku. Ewentualne dopuszczenie takiej ingerencji wymagałoby wyraźnej regulacji ustawowej oraz wykazania jej niezbędności i proporcjonalności. W braku takiej regulacji monitoring powinien być rozumiany jako obejmujący obraz, a nie dźwięk.

Ze wskazanych wyżej wytycznych EROD w sprawie przetwarzania danych osobowych przez urządzenia wideo wynika również, że systemy monitoringu wizyjnego gromadzą zazwyczaj ogromne ilości danych osobowych, które mogą ujawniać dane o charakterze wysoce osobistym, a nawet dotyczące szczególnych kategorii. Nagrania, zwłaszcza obejmujące również dźwięk, mogą zawierać informacje należące do szczególnych kategorii danych osobowych, w szczególności wypowiedzi dotyczące stanu zdrowia. Z tego względu ustawodawca powinien jednoznacznie określić zakres dopuszczalnej rejestracji i zapewnić odpowiednie gwarancje ochrony.

Ilość danych generowanych przez nagrania wideo, w połączeniu z tymi narzędziami i technikami, zwiększa ryzyko ich wtórnego wykorzystania (bez względu na to, czy są związane z celem pierwotnie przypisanym systemowi) lub nawet ryzyko związane z wykorzystaniem danych niezgodnie z przeznaczeniem. Mając do czynienia z monitoringiem wizyjnym zawsze należy zatem dokładnie przeanalizować ogólne zasady określone w rozporządzeniu 2016/679 (art. 5) oraz je uwzględnić w przyjmowanych rozwiązaniach.

2. Monitoring wizyjny jako środek służący do kontroli wykonania czynności związanych z zastosowanym środkiem przymusu bezpośredniego – zakres przedmiotowy i dopuszczalny sposób realizacji tego obowiązku.

Art. 42³ ustawy o wychowaniu w trzeźwości odnosi się do pomieszczeń i urządzeń izby wytrzeźwień lub placówki oraz kwalifikacji osób w nich zatrudnionych. Zgodnie z ust. 1 ww. przepisu pomieszczenia i urządzenia izby wytrzeźwień lub placówki odpowiadają wymaganiom odpowiednim do wykonywanych zadań, w tym są wyposażone w system

proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą; h) przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy, diagnozy medycznej, zapewnienia opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego, leczenia lub zarządzania systemami i usługami opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z umową z pracownikiem służby zdrowia i z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 3; i) przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, takich jak ochrona przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi lub zapewnienie wysokich standardów jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej oraz produktów leczniczych lub wyrobów medycznych, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności tajemnicę zawodową; j) przetwarzanie jest niezbędne do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych zgodnie z art. 89 ust. 1, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą”.

umożliwiający obserwację osób w nich umieszczonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa tych osób. Natomiast z art. 42 ust. 12 tej ustawy wynika, że zamknięte pomieszczenie przeznaczone do izolacji wyposaża się w instalację monitoringu umożliwiającą stały nadzór nad osobą w nim umieszczoną oraz kontrolę wykonania czynności związanych z tym środkiem przymusu bezpośredniego. Wskazany przepis nie precyzuje, czy pomieszczenie przeznaczone do izolacji powinno być wyposażone w monitoring utrwalający wyłącznie obraz, czy jednocześnie obraz i dźwięk. Powoduje to – zgłaszaną Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych – **niepewność prawną** po stronie izb wytrzeźwień (wykonawców tych norm – administratorów przetwarzających dane osobowe osób zatrzymanych) zobowiązanych do stosowania niniejszego przepisu. Przepis nie precyzuje wyraźnie zakresu przedmiotowego nałożonego nim obowiązku. W ocenie organu nadzorczego ogólne sformułowanie art. 42 ust. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości powinno być interpretowane wąsko, czyli, że nagrywanie dźwięku jest w przedmiotowym przypadku działaniem nadmiarowym, którego nie uzasadnia wskazany przepis, ani inne przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Rejestrowanie dźwięku stanowi dalej idącą ingerencję w prywatność niż rejestracja samego obrazu i w krajowych regulacjach sektorowych jest co do zasady wskazywane wprost, gdy ustawodawca zamierza je dopuścić.

Przypadki, w których istnieje uprawnienie do rejestracji dźwięku zostały wprost określone w konkretnych przepisach ustawowych (o czym mowa w kolejnym punkcie wystąpienia) – takie rozwiązanie jest dodatkowym argumentem przemawiającym za tym, aby przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości nie interpretować w sposób rozszerzający. Nagrywanie dźwięku nie uzasadniają bowiem ani przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości ani rozporządzenie z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie izb wytrzeźwień i placówek wskazanych lub utworzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2075).

Ponadto przepisy ustawy nie precyzują w art. 42 ust. 12 ustawy (ani innym przepisie) **kontroli wykonania czynności** związanych ze wskazanym w tym przepisie środkiem przymusu bezpośredniego. Art. 42 ust. 10 odnosi się jedynie do kontroli stanu zdrowia osoby, wobec której został zastosowany przymus bezpośredni i wskazuje, że „Pracownik wyznaczony przez dyrektora izby wytrzeźwień lub kierownika placówki albo funkcjonariusz Policji wyznaczony przez komendanta jednostki Policji lub osobę przez niego upoważnioną, a podczas ich nieobecności - dyżurnego jednostki Policji, jest obowiązany do kontroli stanu zdrowia osoby, wobec której zastosowano przymus bezpośredni w formie unieruchomienia lub izolacji, nie rzadziej niż co 15 minut, również w czasie snu tej osoby oraz niezwłocznie po zaprzestaniu stosowania przymusu bezpośredniego”.

Przepisy ustawy nie odnoszą się natomiast do kontroli wykonania czynności związanych ze środkiem przymusu bezpośredniego jako obowiązku pracowników izby/placówki, nie określając tej kontroli, co wymaga uzupełnienia/uwzględnienia w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

3. Kształtowanie zasad monitoringu wizyjnego w przepisach prawa.

Przepisy prawa stanowiące podstawę prawną stosowania monitoringu wizyjnego powinny precyzyjnie określać jakie są granice ingerencji w autonomię informacyjną jednostki (ograniczenie praw – art. 31, prawo do prywatności – art. 47 oraz prawo ochrony danych – art. 51 Konstytucji RP). W Polsce takie przepisy są wprowadzone zarówno w przypadku działalności służb, jak i chociażby w prawie pracy czy w systemie oświaty. Przed rozpoczęciem stosowania rozporządzenia 2016/679 – w trakcie jego *vacatio legis* – wszystkie przepisy miały być dostosowane do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, co w przypadku np. monitoringu wizyjnego w systemie oświaty czy też prawa pracy zostało zapewnione z dobrym rezultatem.

Rejestrowanie dźwięku jest w prawie krajowym dopuszczane wyjątkowo i co do zasady na podstawie wyraźnej regulacji ustawowej, np. służb. Co więcej, dopuszczalność takiej rejestracji została wyraźnie określona w konkretnych przepisach prawa, w których wprost wskazuje się na rejestrację dźwięku. Argument ten także przemawia za potrzebą analizy i doprecyzowania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości w zakresie objętym niniejszym wystąpieniem.

Jako przykłady przepisów krajowych regulujących kwestie uprawnień służb i innych podmiotów do nagrywania dźwięku można wskazać m.in.: 1) art. 23 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2025 r. poz. 902 ze zm.)⁶, 2) art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 616)⁷, 3) art. 14 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 712, 718)⁸, 4) art. 15 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636 ze zm.)⁹.

Innym przykładem obowiązujących przepisów prawa przewidujących stosowanie monitoringu wizyjnego, w których treści zostało zapewnione stosowanie rozporządzenia 2016/679, wskazać można rozwiązania przyjęte w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz.1043 ze zm.) – w art. 108a ust. 1 tej ustawy¹⁰, z którego jednoznacznie wynika, że szkoły mogą utrzymywać jedynie obraz. W

⁶ Funkcjonariusze ABW, wykonując czynności służące realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, mają prawo obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy.

⁷ Organizator jest uprawniony do utrwalania przebiegu imprezy masowej, a w szczególności zachowania osób w niej uczestniczących, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

⁸ Funkcjonariusze CBA, wykonując czynności służące realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, mają prawo obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy.

⁹ Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo: 5a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy - także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom.

¹⁰ Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i pracowników lub ochrony mienia dyrektora szkoły lub placówki, w uzgodnieniu z organem prowadzącym szkołę lub placówkę oraz po przeprowadzeniu

podobny sposób został skonstruowany przepis art. 22² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)¹¹.

W odniesieniu do uregulowanych w art. 42 ust. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości „pisemnych upoważnień”, zważywszy na treść art. 29 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych¹², należy zwrócić uwagę, że rozporządzenie 2016/679 nie wymaga sformalizowanej konstrukcji pisemnych upoważnień wydawanych przez administratorów jako warunku dopuszczenia danej osoby do przetwarzania danych osobowych. Prawodawca wymaga faktycznego, a nie jedynie formalnego podniesienia standardu ochrony danych i prawa osób fizycznych – ochrona powinna być rzeczywista i skuteczna. Zatem pisemne upoważnienie nie jest środkiem wymaganym przez rozporządzenie 2016/679. Rolą wykonawcy normy (administratora) jest wyznaczenie poleceń ram, w jakich mogą się poruszać osoby, którym nadano dostęp do danych osobowych, a sama forma wyznaczenia przez administratora dostępu do danych czy systemów, w których są one przetwarzane, nie została precyzyjnie określona w przepisach rozporządzenia 2016/679.

4. Wnioski.

Podsumowując, **przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości, w tym jej art. 42 ust. 12, nie precyzują** na czym polegać mają

- monitoring pomieszczeń służących do izolacji osób przebywających w izbach wytrzeźwień, które „wyposaża się w instalację monitoringu umożliwiającą stały nadzór nad osobą w nim umieszczoną”,
 - kontrola wykonania czynności związanych ze środkiem przymusu bezpośredniego - jaki jest zakres przedmiotowy i dopuszczalny sposób realizacji tego obowiązku,
- co prowadzić może do błędnego (choć nieusprawiedliwionego w świetle tych przepisów) przekonania u podmiotów stosujących te normy prawne co do tego, że następować ma nie tylko rejestrowanie obrazu w tych pomieszczeniach, ale także dźwięku.

Organ nadzorczy otrzymał już sygnały o takich praktykach izb wytrzeźwień.

konsultacji z radą pedagogiczną, radą rodziców i samorządem uczniowskim, może wprowadzić szczególny nadzór nad pomieszczeniami szkoły lub placówki lub terenem wokół szkoły lub placówki w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring).

¹¹ Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników lub ochrony mienia lub kontroli produkcji lub zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, pracodawca może wprowadzić szczególny nadzór nad terenem zakładu pracy lub terenem wokół zakładu pracy w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring).

¹² Zgodnie z art. 29 rozporządzenia 2016/679: „Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego”.

Niezbędne jest zatem doprecyzowanie przedmiotowej regulacji w ten sposób, aby nastąpiło **klarowne wyznaczenie obowiązków i zasad ww. kontroli** w taki sposób, aby do tego rodzaju wątpliwości nie dochodziło.

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości powinna określić przynajmniej:

- czy monitoring obejmuje tylko obserwację na żywo, czy również utrwalanie;
- że nie obejmuje rejestracji dźwięku, chyba że ustawodawca z ważnych uzasadnionych względów wyraźnie postanowi inaczej;
- dokładne cele stosowania monitoringu;
- pomieszczenia objęte obserwacją;
- sposób ochrony intymności i godności osoby;
- maksymalny okres przechowywania nagrań;
- zasady dostępu, udostępniania, zabezpieczania i usuwania nagrań;
- sposób dokumentowania kontroli wykonania środka przymusu;
- relację monitoringu do kontroli stanu zdrowia wykonywanej co 15 minut.

Ustawodawca ma obowiązek tworzenia przepisów w sposób zapewniający stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679, jego rolą jest wyznaczenie wszystkim podmiotom wykonującym jakiegokolwiek operacje na danych osobowych, norm przepisów zgodnych ze standardami wynikającymi z ww. rozporządzenia. W ten sposób tworzone i wprowadzane są do prawa krajowego normy zapewniające stosowanie rozporządzenia 2016/679 oraz zapewniające, że wykonawcy tych norm przetwarzają dane osobowe zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych. Stosowanie w polskim porządku prawnym rozporządzenia 2016/679 ma przyczyniać się do zapewnienia poszanowania przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, a w konsekwencji do zwiększenia ochrony danych osobowych osób, których dane dotyczą. W potrzeby te wpisuje się także stała weryfikacja obecnie obowiązujących przepisów pod kątem ich zgodności z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, eliminacja przepisów niezapewniających właściwego stosowania ww. rozporządzenia oraz sygnalizacyjna rola wystąpień organu nadzorczego wnoszonych w trybie art. 52 i w celach wskazanych tym przepisem, kierowanych m.in. do organów właściwych rzeczowo do podjęcia prac legislacyjnych.

Przeprowadzenie stosownych zmian w przepisach – nie tylko ustawy o wychowaniu w trzeźwości, lecz również przepisów wykonawczych do niej, pozwoli ograniczyć ewentualne nadużycia, z jednoczesnym uwzględnieniem przepisów rozporządzenia 2016/679.

Organ nadzorczy deklaruje eksperckie wsparcie przy tworzeniu zmian w przepisach, które wydają się bardzo istotne dla zapewnienia z jednej strony realizacji funkcji jaką ma monitoring w izbach spełniać, a z drugiej strony, aby zachować właściwą równowagę dla poszanowania sfery ochrony godności, prywatności i ochrony danych osobowych.

W świetle przedstawionych argumentów zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do niniejszego wystąpienia **w terminie 30 dni od daty jego otrzymania**, zgodnie z dyspozycją art. 52 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski

Prezes

Urzędu Ochrony Danych Osobowych